

Sentralstyrets årsberetning

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon, som arbeider for å fremme folkehelsen og forebygge sykdom. Vårt mål er at alle skal få muligheter til god helse og trivsel hele livet. Vi er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

På landsmøtet i Trondheim i juni vedtok organisasjonen nytt handlingsprogrammet for 2018-2022. I denne perioden vil innsatsen for folkehelsen rettes mot å bekjempe demens og hjerte- og karsykdommer. Målene er knyttet til folkehelse og forebygging, demens og forskning.

Helse- og interessepolitikk

Nasjonalforeningen for folkehelsen arbeider for god forebygging av hjerte- og karsykdom, økt satsning på helsefremmende og forebyggende tiltak i folkehelsepolitikken, og for å fremme interessene til personer med demens og deres pårørende. Vi arbeider også for økt offentlig finansiering av forskning på demens og hjerte- og karsykdommer, samt styrkede rammevilkår for frivillige som vil gjøre en innsats.

Vi har lenge arbeidet for en time daglig fysisk aktivitet på skolen. Saken er aktuell i flere politiske partier, og arbeidet fortsetter for å få dette gjennomført. I løpet av året har Nasjonalforeningen for folkehelsen gitt innspill til «Leve hele livet»-reformen, forslag om samboergaranti på sykehjem, måltidsplan for eldre, alkoholpolitisk strategi, ny folkehelsemelding, frivillighetsmelding, og til NOUen «Det viktigste først», om prioriteringer i kommunal helse- og omsorgstjeneste.

I tilknytning den statlige Demensplan 2020, har vi særlig vært opptatt av å følge med på hvordan planen følges opp, blant annet med oppfølging etter diagnose og dagaktivitetstilbud til alle som trenger det. Det er sentralt at medvirkning videreføres i kommunal planlegging og i utvikling av kommunale tilbud.

Frivillighet og samarbeid med kommuner

Organisasjonen bidrar med sin frivillige innsats, både på folkehelseområdet og i kommunenes gjennomføring av Demensplan 2020. Mange steder er det etablert gode og fruktbare samarbeidsmodeller, som legger godt til rette for frivillig innsats. Flere kommuner har god forståelse av frivillige organisasjoners rolle, men mange kommuner mangler fortsatt en frivillighetspolitikk og initiativ til god tilrettelegging for frivillig innsats.

I de siste par årene har vårt samarbeid med kommuner blitt kraftig utbygget, særlig på demensområdet. Gjennom arbeidet med aktivitetsvenner og kampanjen for et mer demensvennlig samfunn, hadde vi ved årsskiftet hele 338 samarbeidsavtaler med 261 kommuner. Kampanjen for et mer demensvennlig samfunn signerte avtaler med 35 nye kommuner i 2018 og vi fikk 29 nye kommuneavtaler om aktivitetsvenn. Over 3 000 frivillige aktivitetsvenner er koblet sammen med demenssyke, og enda flere har gått på kurs.

Mye frivillig innsats er gjennomført med midler fra TV-aksjonen. I 2018 ble det bevilget 7,7 millioner kroner til 721 ulike tilbud og aktiviteter for personer med demens og pårørende. Det blir viktig å sikre fortsatt finansiering av de mange gode aktivitetene og samarbeidene som er igangsatt med TV-aksjonsmidlene, og en økt offentlig finansiering av vårt arbeid for demenssyke og deres pårørende.

Forebygging

Det forebyggende arbeidet er særlig konsentrert om fysisk aktivitet, tobakksforebygging og et hjertesunt kosthold. Innen fysisk aktivitet satser vi spesielt på lavterskelaktiviteter for grupper i befolkningen som er lite fysisk aktive. Lokallagene tilbyr blant annet turgrupper og andre trimtilbud.

Nasjonalforeningen for folkehelsen er opptatt av at grunnlaget for gode vaner legges tidlig. «Smart på mat», det nettbaserte undervisningsopplegget innen mat og helse, har fått stor utbredelse i grunnskoler over hele landet, og doblet antallet brukere i 2018. Sammen med hoppetaukonkurransen når vi fram med dette til mange skoler, lærere og elever. Over 100 000 elever fra over 1 400 skoler deltok i den årlige hoppetaukonkurransen.

I 2018 ble 3,6 millioner brukt til forebyggende arbeid på hjerte- og karområdet.

Informasjon og helsefremmende aktiviteter

Store deler av organisasjonen deltok i Nasjonalforeningen for folkehelsens hjerteuke i mai, med stands, hjertemarsjer og innsamling. For første gang ble det i mange fylker utdelt en Folkehelsepris, i tillegg til Demensprisene. Lokallagene sprer også informasjon om demens gjennom åpne møter, samtalegrupper og i tilknytning til pårørendeskoler.

Telefontjenesten Hjertelinjen gir råd og veiledning om forebygging og behandling. Hjertelinjen hadde over 1 000 henvendelser i løpet av året. Hjertelinjen ble støttet med 500 000 kroner over statsbudsjettet.

Nasjonalforeningen for folkehelsens Demenslinje besvarer spørsmål om demens, og mottok i løpet av året over 3 200 henvendelser. Demenslinjen ble støttet med 1,5 millioner kroner over statsbudsjettet, og vi mottok også 2,3 millioner til Nasjonalforeningens øvrige demensarbeid. Det er opprettet et nettverk av likepersoner over hele landet.

Via organisasjonens nettsider og brosjyrer, når vi årlig ut til mange hundretusen med informasjon om demens, hjerte- og karsykdommer og forebygging. Totalt ble det i 2018 brukt 46,7 millioner kroner til helseopplysning.

Forskning

Demensforskningsprogrammet gikk i 2018 inn i sitt femte år. I tillegg til forskningsprosjektene med midler fra Demensforskningsprogrammet, hadde vi i 2018 to kontinuerende PhD-stipendiater på demens finansiert av andre innsamlede midler.

I 2018 bidro vi med 16,7 millioner til hjerte- og karforskning. Seks stipendiater fullførte i løpet av året sine doktorgrader.

Vi støttet også ett forskningsprosjekt innen tuberkulose med 700 000 kroner.

Hjerteforskningsprisen ble tildelt professor Kåre Harald Bønaa, og Demensforskningsprisen gikk til professor Geir Selbæk.

Virksomhetens art og formål

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, landsdekkende organisasjon. Organisasjonens formål er å bekjempe hjerte- og karsykdommer og demens, og den er interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har sitt hovedkontor i Oslo og har ni regionkontorer, i Bodø, Trondheim, Molde, Bergen, Hamar, Stavanger, Arendal og to i Oslo.

Økonomi og administrasjon

Nasjonalforeningen for folkehelsens regnskap er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1988 og i henhold til regnskapsstandarden NRS(F) God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner.

Regnskapet for 2018 viser et negativt aktivitetsresultat på 44,9 millioner kroner. Resultatet inkluderer bevilgede og utestående midler til TV-aksjonens prosjekter. Regnskapet er satt opp under forutsetning om fortsatt drift. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et rettviseende bilde av organisasjonens utvikling, stilling og resultat for 2018. Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av betydning ved bedømmelse av organisasjonens stilling og resultat.

Nasjonalforeningens arbeid er i hovedsak finansiert gjennom gaver og bidrag fra privatpersoner. Testamentariske gaver utgjorde 5,7 millioner kroner, og finansinntekter en million kroner. Vi arbeider både med å videreutvikle dagens inntektsaktiviteter og øker innsatsen for å sikre oss nye inntektskilder.

Nasjonalforeningen for folkehelsen har brukt 32 millioner til innsamling av bidrag og gaver. Organisasjonen plasserer sine verdier innen rammene som er angitt i vedtatt forvaltningsstrategi. Midlene forvaltes på en måte som ivaretar hensynet til sikkerhet, risikospredning og likviditet. Avkastningen søkes maksimert innenfor rammer gitt i forvaltningsstrategien. Kortsiktig likviditet plasseres 30-100 prosent i bank og 0-70 prosent i pengemarkedsfond/aksjefond. Nasjonalforeningen for folkehelsen har en forvaltningsbasert langsiktig plassering uten gjeld, og risikoen ansees som lav.

Kontantstrømmen til organisasjonen gjenspeiler i stor grad inn- og utbetalinger knyttet til aktivitetene. Vedrørende investeringer er det er i 2018 tilbakebetalt en halv million kroner på lån til ansatte. Det er foretatt investeringer i varige driftsmidler på 0,2 millioner.

Mange av organisasjonens prosjekter blir finansiert av ExtraStiftelsen. For 2018 mottok Nasjonalforeningen for folkehelsen totalt 12 millioner fordelt på 21 prosjekter innen forskning, forebygging og rehabilitering.

Nasjonalforeningen for folkehelsens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

I våre styrende organer viser kjønnsfordelingen at det er sju kvinner og tre menn i sentralstyret, og 31 kvinner og åtte menn i landsstyret. Nasjonalforeningen for folkehelsen lønner totalt 92 personer, herav 19 stipendiater. Kjønnsfordelingen var 76 kvinner og 16 menn. Ansattårsverk utgjorde 70,4.

Sykefraværet i 2018 var på 4,3 prosent. Dette er en økning på 1,22 prosentpoeng sammenlignet med 2017. Hovedårsaken til økningen er noe færre ansatte i 2018 sammen med en økning i langtidssykemeldte ansatte. Sykefraværet er langt under landsgjennomsnittet på 6,26 prosent. Arbeidsmiljøet er tilfredsstillende og det avholdes arbeidsmiljøutvalgsmøter ved behov. Det blir løpende vurdert tiltak som kan bedre det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet.

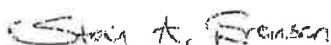
Nasjonalforeningen for folkehelsen har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv, og fortsetter å jobbe systematisk med hensyn til oppfølging og tilrettelegging for å redusere sykefraværet. Det har ikke vært meldt om alvorlige skader eller ulykker i 2018.

Innsats for folkehelsen

Nasjonalforeningen for folkehelsens hovedoppgave er å bedre folkehelsen gjennom forskning, informasjon og praktiske tiltak. Av Nasjonalforeningen for folkehelsens totale inntekter på 126 millioner, mottok organisasjonen i 2018 kun 4,3 millioner kroner i støtte fra det offentlige. Fjoråret ga gode resultater i inntektsarbeidet. For at vi skal fortsette vår innsats, er det likevel nødvendig med politisk forståelse for behovet for at Nasjonalforeningen for folkehelsen må komme opp på nivå med tilsvarende organisasjoner når det gjelder offentlig støtte.

Det aller meste av Nasjonalforeningen for folkehelsens arbeid finansieres av innsamlede midler. Vi yter på denne måten et betydelig økonomisk bidrag til fellesskapet. Sentralstyret vil takke bidragsyterne for støtten som gjør vår innsats for folkehelsen mulig. Vi takker også rådsmedlemmer, øvrige tillitsvalgte og medlemmer for den frivillige innsatsen som gjøres lokalt. Alle som arbeider i Nasjonalforeningen for folkehelsen, takkes også for innsatsen. En takk går til offentlige myndigheter og private aktører som har støttet oss.

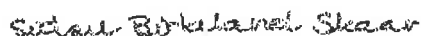
Oslo, 7. mai 2019

Stein A. Evensen
Styreleder

Kjell Nesbø

Sidsel Birkeland Skaar
Nestleder

Jorunn Strønes

Målfrid Ovanger

Betsy Sand

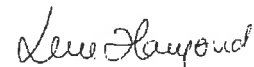
Asborg Leirdal Kjærvi

Anne Grethe Sirevåg

Espen Løftingsmo

Lene Haugerud
Ansattes repr.